

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОВА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
УНІВЕРСИТЕТ АНКARA ХАДЖИ БАЙРАМ ВЕЛИ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
АНАТОЛІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ТУРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
МОЛОДІЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРАВА (ВАРШАВА, ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА БІЗНЕСУ І МЕНЕДЖМЕНТУ (ЧЕХАНУВ, ПОЛЬЩА)
ВІДДІЛ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
V Міжнародної науково-практичної конференції
«Розвиток професійної майстерності педагога в умовах
нової соціокультурної реальності»

Тернопіль
2022

УДК 159.98:37.091
Р 64

Р 64 Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 29-30 вересня 2022 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, В.Є. Кавецький, О.Я. Жизномірська, Т. В. Магера, Г.І. Герасимчук, Н.Б. Стрийвус – Тернопіль: СМП “Тайп”, 2022. 450 с.

У збірнику публікуються тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності», проведеної на базі Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти 29-30 вересня 2022 р.

Усі матеріали збірника подаються в редакції авторів. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори.

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол №5 від 04.11.2022 р.)

УДК 159.98:37.091

© Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти, 2022

Козубцов І.М.	
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА КАФЕДРИ ВІЙСЬКОВО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ВІЙНИ	170
Колодійчук О. Я.	
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗА ЗМІШАНОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	172
Кондирєва М. М.	
ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА УЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА: ПОБУДОВА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ	174
Коненко Л. Б., Іваночко О. В.	
ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА РОБОТА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	180
Корогода І. І.	
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ В УЧНІВ ПОЗИТИВНИХ МОТИВІВ УЧІННЯ ..	183
Котова В. І.	
УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ ЯК АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	187
Кравчук О. М.	
ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНОГО ТЕЛЕФОНУ ЯК НАВЧАЛЬНОГО ЗАСОБУ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	189
Lian Dexin, Oksana Krychkivska	
THE WAY OF IDEOLOGICAL AND POLITICAL EDUCATION AS LEADING IN VOCATIONAL EDUCATION	192
Кухтяк С. Б., Кухтяк О. В.	
ОСОБЛИВОСТІ ТРИВОЖНОСТІ У МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ ..	193
Кучер Л. А.	
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНИХ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	196
Лаховська О. В.	
ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ ХІМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У СТАРШІЙ ШКОЛІ	201
Лебедик Л. В.	
ПРОЄКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЗАШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ	203
Лещук Г. В., Заверуха А. О.	
ФАСИЛІТАЦІЯ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ	206
Литвинюк Г. І.	
ВПЛИВ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	209
Логвись О.	
ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	212

для творчої діяльності педагогів; розробити на локальному рівні індикатори якості та ефективності професійної діяльності вчителя; прогнозувати шляхи удосконалення траєкторії професійного становлення педагогів; сприяти моніторинговому дослідженню професійної компетентності вчителя та його персоніфікованої траєкторії; упроваджувати нові технології навчання і виховання в умовах профілізації старшої школи (академічні ліцеї).

Отже, комплексна реалізація функціонально-змістових векторів забезпечує формування не лише нових професійних компетентностей педагога, а й готовності сприймати, продукувати й реалізовувати нові освітянські ідеї, визначати мету, зміст, структуру персоніфікованої траєкторії розвитку, здатності перманентно навчатися, бути в постійному творчому пошуку.

Література

1. Ковбасюк Т. Безперервний професійний розвиток педагогічних працівників в Україні та за кордоном. *Нова педагогічна думка*. 2016. №3. С.18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2016_3_6.
2. Литвинюк Г.І. Створення компетентнісного методичного простору міста Тернополя в умовах реформування освіти. *Методист*. Київ: ТОВ «Видавнича група «Шкільний світ», 2018. № 10(82). С. 6 – 29.
3. Литвинюк Г.І. Альтернативні вектори концептуально-маркетингової моделі випереджувального розвитку професійної компетентності сучасного педагога // *Освіта Тернополя. Слово вчителя*. Тернопіль, 2016. С. 344 – 355.
4. Мірошник С. Професійний розвиток педагога: сучасні підходи. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NarOsv_2016_2_4

Логвись О. Я.

практичний психолог відділу у справах молоді,
аспірантка кафедри психології розвитку та консультування
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
olga.lohvys@tntpu.edu.ua

ЛІДЕРСЬКІ ЯКОСТІ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

В умовах модернізації та реформування освіти, педагог-лідер стає важливим стратегічним ресурсом всіх перетворень, здатним сприймати і генерувати інновації, готовим проявляти творчість та активність. Освітня реформа, що базується на засадах лідерства, передбачає успішність професійної діяльності педагога, котра безпосередньо залежить не тільки від його фахової підготовки, а й від лідерської активності й мотивації до самовдосконалення. Лідерський компонент підготовки сучасного вчителя як основа і рушійна сила його професійного та особистісного розвитку посідає провідне місце в системі педагогічної освіти. Професія педагога є однією з найбільш складних і відповідальних, що вимагає від особистості значного рівня розвитку лідерських якостей та організаційних здібностей. Ми переконані, що формування лідерських якостей має бути стрижневим напрямом професійної підготовки майбутнього вчителя, особливо в умовах нової української школи, де педагог виступає не транслятором інформації та знань, а й фасилітатором і ментором в

освітній траєкторії дитини. Згідно Концепції Нової української школи у дітей має розвиватися індивідуальність, самостійність, вони повинні розуміти, що таке свобода вибору і розуміти, як робити цей вибір, бути впевненими і асертивними. Основні акценти сучасної освіти ставляться на повазі до особистості, доброзичливості та позитивному ставленні, довірі у відносинах, діалозі, взаємодії, взаємоповазі, розподіленому лідерстві (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків), принципах соціального партнерства (рівність сторін, добровільність, узяття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) тощо [1, 3].

Однак у сфері підготовки майбутнього вчителя потребує вивчення проблема формування його лідерської компетентності, яка би відповідала підвищенню рівня професіоналізму, новим соціальним та освітнім тенденціям. Це зумовлює необхідність виявлення основних психологічних чинників, які сприяли би формуванню і розвитку лідерських якостей особистості в освітньому просторі ЗВО.

Тож, сьогодні перед учителем стоїть завдання – створити такі умови для розвитку учня, щоб удосконалювати його здібності, творче сприйняття знань, виробити вміння самостійно мислити, відповідати та ставити питання, мотивувати вчитися тощо. Партнерство вчителя та дитини базується на повазі до особистості, підтримці, довірі, доброзичливості, діалозі, взаємодії та взаємоповазі.

Дослідження є частиною дисертаційної роботи «Психологічні чинники розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки», мета якого полягає у теоретико-емпіричному вивченні проблеми розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти.

Опрацювавши питання розуміння вітчизняними та зарубіжними вченими лідерських якостей, нами запропонована авторська модель цілісної структури лідерських якостей педагога (рис. 1).

Рис. 1. Модель цілісної структури лідерських якостей у майбутніх педагогів

Особливість нашого підходу полягає в тому, що ми говоримо не про окремі лідерські якості, а про цілісну структуру особистості майбутнього

педагога, до якого входять мотиваційно-ціннісний, емоційно-комунікативний, організаційно-регулятивний та рефлексивно-оцінювальний компоненти [5].

Отже, нова українська школа потребує впевненого, активного, оптимістичного, з адекватною самооцінкою, позитивною я-концепцією, емпатійного, педагога-фасилітатора. Саме такий підхід дозволяє якнайповніше забезпечувати особистісно-професійний розвиток кожного майбутнього педагога.

Література

1. Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства : монографія. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 380 с.
2. Мараховська Н.В. Педагогічні умови формування лідерських якостей майбутніх учителів у процесі навчання дисциплін гуманітарного циклу : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2009. 22 с.
3. Нова українська школа – концептуальні засади реформування середньої школи / За заг. ред. М. Грищенко / Гриневиц, Калашнікова, Елькін та ін. К. 2016.
4. Радчук Г. К. Проблема становлення суб'єктності студентів у процесі вищої професійної освіти / Професійна компетентність учителя Нової української школи: формування, розвиток та удосконалення : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (22 травня 2020 року, м. Тернопіль). Тернопіль : ТНПУ. С. 147 – 150.
5. Радчук Г. К., Логвись О. Я. Лідерські якості в цілісній структурі особистості педагога / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки» 3. 2021. С. 93 – 100.

Локшина О. І.,

доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України,
завідувач відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України
olena.lokshyna@gmail.com

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ В ОСВІТУ ЄС В УМОВАХ ВІЙНИ: КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ

Повномасштабна війна рф проти України, розпочата 24 лютого 2022 року, сколихнула увесь цивілізований світ. ЄС продемонстрував рішучу підтримку України. Зокрема, були затверджені такі документи:

- Спільна заява Ради ЄС від 24 лютого 2022 року, в якій засуджувалася військова агресія росії проти України (European Council, 2022b);
- «Імплементативне рішення» Ради ЄС від 4 березня 2022 року, що впроваджує тимчасовий захист громадян України, які проживають в Україні та були переміщені, починаючи з 24 лютого 2022 року в результаті військового вторгнення російських збройних сил. Метою тимчасового захисту є надання притулку переміщеним особам в країнах ЄС та дозволу користуватися узгодженими правами, які охоплюють місце проживання, доступ до ринку праці та житла, медичну допомогу, доступ до освіти для дітей і молоді (European Council, 2022a).

З метою інтеграції українських дітей і молоді в системи освіти держав-членів ЄС оприлюднив: